

Międzynarodowy Instytut Teatralny ITI

Światowa Organizacja Sztuk Scenicznych

Orędzie na 60. Międzynarodowy Dzień Teatru 2022 – 27 marca

Autor: Peter SELLARS, USA - reżyser teatralny, operowy i festiwalowy

Orędzie na Międzynarodowy Dzień Teatru 2022

wystosowane przez Petera SELLARSA

Drodzy Przyjaciele,

ponieważ świat w każdej godzinie i w każdej minucie trzyma się kurczowo codziennego potoku wiadomości i dziennikarskich doniesień, niech mi będzie wolno zaprosić nas wszystkich – jako twórców – do wejścia we właściwy zakres, sferę oraz perspektywę epickiego czasu, epickiej zmiany, epickiej świadomości, epickiej refleksji oraz epickiej wizji.

Żyjemy w epickim okresie historii ludzkości, a głębokie i niosące konsekwencje zmiany, jakich doświadczamy – zarówno w odniesieniu do siebie samych, jak i w relacjach międzyludzkich, a także wobec pozaludzkich światów – są niemal poza naszymi możliwościami uchwycenia, wyartykułowania, mówienia o nich czy przedstawiania.

Nie żyjemy w 24-godzinnym cyklu informacji, żyjemy na krawędzi czasu. Redakcje mediów są zupełnie nieprzygotowane i nie radzą sobie z tym, czego doświadczamy.

Gdzie leży język, jakie ma być działanie i jakie obrazy mogłyby nam pozwolić zrozumieć głębokie zmiany i pęknięcia, których doświadczamy? I jak możemy przekazać treść naszego życia teraz - nie jako reportaż, a doświadczenie?

Teatr to sztuka doświadczenia.

W świecie zasypywanym wyczerpującymi doniesieniami medialnymi, symulacjami doświadczeń, upiornymi prognozami – jak w takim świecie możemy wyjść poza powtarzane bez końca liczby, aby doświadczyć świętej nienaruszalności i bezkresu pojedynczego życia, ekosystemu, przyjaźni, czy niezwyklej gry światła na niebie? Trwająca od dwóch lat pandemia COVID-19 przytępiła ludzkie zmysły, zredukowała nasze życie, przerwała więzi i wrzuciła nas w koszarne Ground Zero we własnych mieszkaniach.

Jakie nasiona trzeba zasadzić i uprawiać w tych latach, a które przerośnięte szkodliwe gatunki należy całkowicie i ostatecznie wyplenić? Tak wielu ludzi żyje na krawędzi. Jest tak dużo rażącej przemocy – nie do pojęcia lub nie do przewidzenia. Tak wiele uznanych systemów ujawniono jako struktury nieustannego okrucieństwa.

Gdzie są nasze rocznice pamięci? O czym musimy pamiętać? Jakie rytuały pozwoliłyby nam w końcu wyobrazić sobie od nowa i rozpocząć próby kroków, których nigdy wcześniej nie podejmowaliśmy?

Teatr epickiej wizji, celu, uzdrowienia, naprawy i troski potrzebuje nowych obrzędów. Nie musimy być zabawiani. Potrzebujemy być razem. Musimy dzielić tę samą przestrzeń i musimy kultywować współnotowanie przestrzeni. Potrzebujemy chronionych przestrzeni głębokiego zasłuchania i równości.

Teatr jest stwarzaniem na ziemi przestrzeni równości między ludźmi, równości bogów, roślin, zwierząt, kropli deszczu, łez i odradzania. Przestrzeń równości i głębokiego zasłuchania jest rozświetlona ukrytym pięknem utrzymywanym przy życiu w najgłębszych oddziaływaniach niebezpieczeństwa, opanowania, mądrości, działania i cierpliwości.

W Sutrze Girlandowej Budda wymienia dziesięć rodzajów wielkiej cierpliwości w ludzkim życiu. Jedną z najpotężniejszych nazywana jest Cierpliwością w Postrzeganiu Wszystkiego jako Mirażów. Teatr zawsze przedstawiał życie tego świata jako wyobrażenie przypominające miraż, pozwalający nam przenicować ludzkie iluzje, złudzenia, ślepotę i wyparcie z wyzwajającą czytelnością i siłą.

Jesteśmy tak pewni tego, na co patrzymy i tego, jak na to patrzymy, że nie jesteśmy w stanie zobaczyć i odczuć rzeczywistości alternatywnych, nowych możliwości, rozmaitych podejść, niewidocznych relacji i ponadczasowych więzi.

To dla nas czas na głębokie odświeżenie umysłu, zmysłów, wyobraźni, a także naszych historii i naszych przyszłości. Ta praca nie może być wykonywana samotnie i w odosobnieniu. To jest praca, którą trzeba wykonać razem. Teatr jest zaproszeniem do wykonania tej pracy wspólnie.

Za tę pracę ogromnie Wam dziękuję.

Peter Sellars

Przełożył Arkadiusz Majewski